

**TOKE
BRYGGE**

TOKE BRYGGE

ET PROSJEKT FOR Å BYGGE ATTRAKSJONSKRAFT

Vedtatt i Kommunestyret den 22.06.2010.

Justert etter plansmie 26.11.10.

Hovedprosjekt: 2011 - 2014

Kontaktperson: Arne Ettestad, sektorleder.

Innhold

INTRODUKSJON	4
ATTRAKSJON	5
VISJON OG MÅL	6
Det strategiske utgangspunktet	6
Internasjonalisering	8
Prosjektmål	8
Resultatmål	8
BAKGRUNN	9
ORGANISERING	9
Styringsgruppe	9
Prosjektrgruppe	10
Arbeidsgrupper for delprosjekta	10
ØKONOMI	11
Budsjett	11
Finansiering	11
FRAMDRIFTSPLAN	13
DELPROSJEKT MED TILTAK	15
Delprosjekt 1: Helhetlig konsept	15
Delprosjekt 2: Fysisk utbedring av vannfront Prestestranden	16
Turveg	16
Brygger og båtanlegg	17
Kunst, aktivitet og lek	17
Delprosjekt 3: Buene og baker'n	18
Bakern i Stranna	18

Lokale krefter og deres venner.....	18
Bryggedans	19
VEDLEGG 1: HELHETLIG KONSEPT	21
VEDLEGG 2: PROSJEKTBEKRIVELSE DELPROSJEKT 3 BUENE OG BAKER'N.....	21
VEDLEGG 3: SKISSEBLOKK DELPROSJEKT 3 BUENE OG BAKER'N	21

INTRODUKSJON

Toke Brygge-prosjektet setter fokus på utvikling av kommunesenteret Prestestranda med særlig fokus på utvikling av koblingen mellom sentrum og vannfronten. Prosjektet tar for seg både fysisk opprusting, fortetting, næringsutvikling og kulturopplevelser langs vannfronten fra Buene og Tusenårsstedet til Oddebakken.

Prosjektet skal utarbeide en helhetlig overordnet plan og konsept for sentrum og vannfronten, samt utvikling av Oddebakken og Oddeåsen. Planen skal videre legge rammer og føringer for investeringer og utbygging av leiligheter og fortetting i sentrum. Samtidig skal det skje en fysisk utbedring av vannfronten med turveg, bryggeanlegg, atkomst til vannet og tilrettelegging for bruken av området. Prosjektet skal skape aktivitet og opplevelser gjennom kunst og kultur. Prosjektet er delt inn i tre delprosjekter som skal ivareta de tre hovedsatsingsområdene.

Området fra sentrum og ned til vannet har flott utsikt og miljøet omkring Buene og badestranda (Tusenårsstedet) har fine kvaliteter. Men sammenheng og overganger mellom områdene, kryssing av veger og grøfter, utforming av flatene nede ved vannet og selve vannkanten er tilfeldig og lite attraktiv slik det ligger idag.

Konseptet skal gi rammer for:

- utvikling av vannfronten,
- attraksjonsbygging,
- utsikt og siktlinjer,
- fortetting med sikte på å skape attraktive og ulike leiligheter for ulike målgrupper,
- boligosial og universell utforming,
- atkomst og kobling mellom vannfront og sentrum,
- at områder kan utvikles med ulike identiteter, prinsipper og funksjoner,
- friområde og opplevelsespunkt mot vannet langs Oddebakken,
- nyskapende arkitektur tilpasset i det grønne i Oddeåsen.

Utbyggingen er tenkt gjort trinn for trinn, men på en slik måte at helheten er ivaretatt fra starten av og slik at de ulike områdene kan utformes med sine egne, klare identiteter.

Navnet på stedsutviklingsprosjektet er Toke Brygge. Vannet heter Toke. Dette er det ønske om å satse på og utvikle som merkenavn knyttet til det "maritime" miljøet Drangedal har, som også skal utvikles videre. "Brygge"-begrepet er både lokalt, kjent og beskrivende for stedet

her ved vannet, samtidig som det har blitt et innarbeidet begrep som også omfatter et utbyggingsprosjekt med boliger, handel og service. Navnet Toke Brygge gir et godt ambisjonsnivå til prosjektet!

Drangedal kommune dekker et areal på 1062 km² og har ved utgangen av 2010 4147 innbyggere. Sentralt i kommunen ligger innsjøen Toke, med omkransende skoger, marker og fjell opp til 900 meter over havet. Drangedal er fra gammelt av kjent som skogsbygda i Telemark. Den posisjonen beholder bygda ennå. Mange gårdsbruk kombinerer ofte jord- og skogbruk, en del har husdyrhold med både ku, sau, hest, høns og gjess. I de seinere åra har det også vært stor satsing på økologisk matproduksjon og bl.a. gårdsturisme knyttet opp mot dette. Drangedal har også en rekke mindre industribedrifter som tilbyr varierte arbeidsplasser.

En betydelig del av Drangedals yrkesaktive befolkning velger hjembygda som bosted, men pendler over kommunegrensa til bl.a. Kragerø, Porsgrunn og Skien for å arbeide. Tvers gjennom kommunen går Sørlandsbanen, som kan ta deg med til Oslo, Kristiansand eller Stavanger.

Toke består av øvre og nedre Toke som er forbundet via «Straumen». I nordenden av øvre Toke ligger kommunesenteret Prestestranda. I sør strekker nedre Toke seg inn i Bamble (Rørholtfjorden) og i Kragerø, hvor den har sitt utløp i Lundereidelva mot Dalsfoss kraftverk. Innsjøen, med sine tilløp, utgjør det aller meste av Kragerøvassdraget. Med sitt vannspeil på ca. 30 km² og et nedbørsfelt på 1 239 km² er Toke et betydelig vann i Telemarks-sammenheng. Toke er regulert for kraftproduksjon. Med sin lange strandlinje og utallige større og mindre øyer og «kiler» er Toke et eldorado for båtfolk og sportsfiskere. Her finnes både ørret, røye, sik og abbor.

ATTRAKSJON

Stedsutviklingsprosjektet Toke Brygge skal skape attraksjon og næringsutvikling basert på Drangedals identitet, egenart og særpreg. Det skal bygges videre på både naturgitte og fysiske forhold, og sosiokulturelle og historiske forhold. Et steds attraktivitet formes både av oppfatninger blant befolkningen om hvordan stedet "er" og hvilke muligheter som finnes der, og av utenforståendes oppfatninger og omtale av stedet. Prosjektet skal ta opp i seg lokale historier og fortellinger og formidle disse på ulike vis.

Med økt bevissthet om hva som former stedsidentitet, og en langsiktig strategi for å forsterke kvaliteter og tilføre noe nytt og nyskapende, er det mulig å bidra til utvikling i ønsket retning. I dette ligger det kraft og muligheter. Gjennom konkrete tiltak, både fysisk stedsforming og med kunst- og kulturproduksjon, vil prosjektet skape "liv og røre" og gi opplevelser til befolkningen. Dette vil endre kommunens attraktivitet og "image". Konkrete, synlige eller merkbare tiltak, nye arbeidsformer, og nye samarbeidsformer mellom befolkning, næringsliv og kommune gir resultater.

Prosjektet inneholder tre delprosjekter som virker sammen mot felles mål. Delprosjektene har konkrete tiltak som ses i sammenheng med hverandre. Prosess, samarbeid og langsiktig tenkning er metoden for å nå målet.

Prosjektet skal fungere som en spydspiss med tanke på attraksjon og profilering, som igjen vil kunne genrere private investeringer i området rundt vannfronten og fortetting mot sentrum. Kommunen ønsker å legge til rette for næringsutvikling og utbygging gjennom satsingen på dette prosjektet.

VISJON OG MÅL

Drangedal kommune skal være et attraktivt sted for drangedølen.

Toke Brygge henvender seg til drangedølene; både de som bor i Drangedal, pendlere, folk som bor andre steder og har jobb, hytte, slekt eller venner i Drangedal, de som drar dit "titt og ofte" eller folk som har lyst til å bo i Drangedal. Et viktig element er å utvikle teori og praksis for hvordan investeringer i "det andre hjem" kan skape økonomisk og befolkningsmessig vekst. Det er et klart mål med prosjektet at salgsverdien for en bolig med god margin skal ligge over byggekostnadene rundt Toke Brygge.

Det langsiktige målet er å nå 4200 innbyggere og like viktig er det å nå like mange deltidsdrangedøler = 4200 + 4200.

DET STRATEGISKE UTGANGSPUNKTET

Drangedal har hatt befolkningsvekst de siste to årene. Det har også vært netto innflytting fra andre norske kommuner i sum de siste to årene.

Drangedal har også hatt en god vekst i antall arbeidsplasser i næringslivet, spesielt innenfor bygg og anlegg. Antall offentlige arbeidsplasser har imidlertid hatt svak vekst.

Bedriftenes utvikling analyseres i NæringsNM, som måler bedriftenes lønnsomhet, vekst, nyetableringer. Næringslivet i Drangedal skårer litt under middels i NæringsNM.

Drangedal har også vært attraktivt som bosted de siste ti årene. Attraktivitetsbarometeret, som måler regionens tiltrekningskraft på innflyttere etter at det er korrigert for virkningen av arbeidsplassveksten, viser at Drangedal kommer godt ut når det gjelder bostedsattraktivitet. Bostedsattraktiviteten var imidlertid høyere tidligere enn i siste periode.

I siste del av denne rapporten ser vi på attraktivitet langs de tre dimensjonene besøk, bedrifter og bosetting.

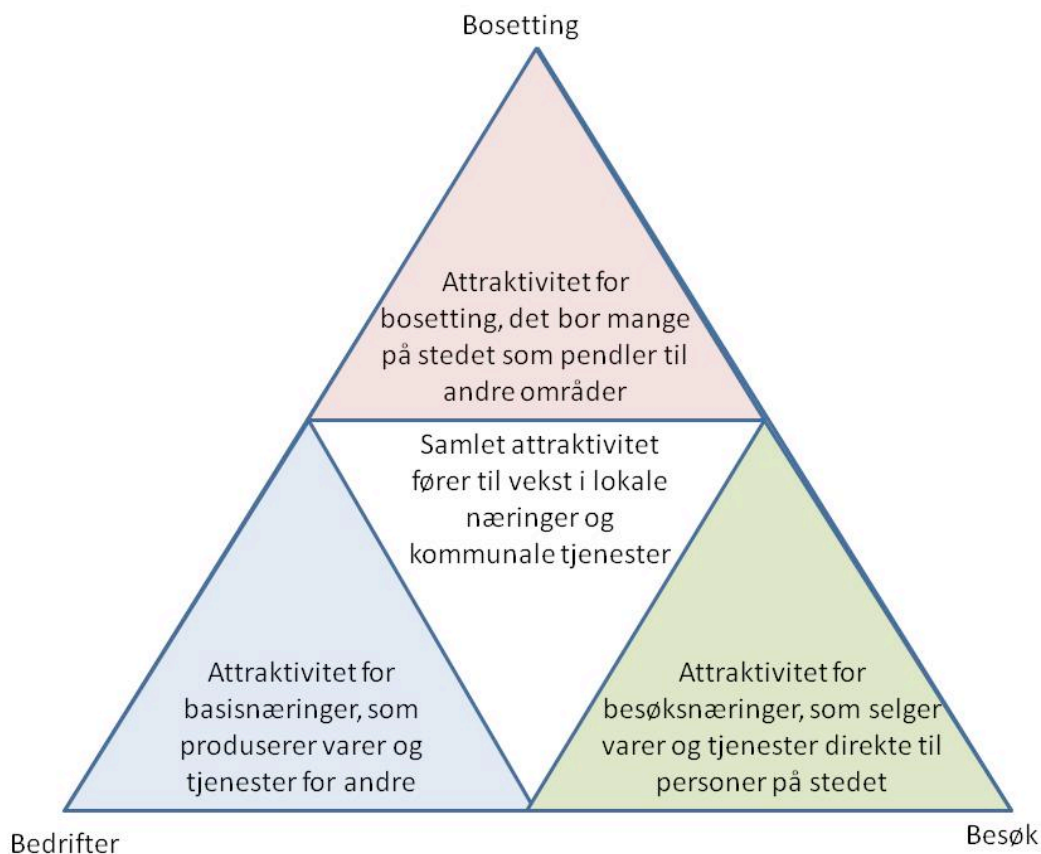
Drangedal er en utpreget bostedskommune. Mye av bosettingen er basert på at befolkningen pendler til andre kommuner. Det er også viktig for Drangedal å være attraktiv for besøk.

Konsentrasjonen av besøksnæringer er høyere enn middels i Drangedal. Drangedal har svært lite av bedrifter i basisnæringene, dette er minst viktig for Drangedal.

Når vi legger sammen Drangedals attraktivitet for besøk, bedrift og bosted, finner vi at Drangedal har vært godt over middels attraktiv samlet sett i de siste ti årene. Den samlede attraktiviteten var imidlertid høyest i første del av perioden. I de siste periodene har Drangedal vært mindre attraktiv.

Som en utpreget bostedskommune er det spesielt viktig for Drangedal å være attraktiv som bosted. En forutsetning for dette er at det finnes gode pendlingsmuligheter. Dermed vil næringsutviklingen i nabokommuner som Kragerø, Porsgrunn og Skien være viktig. Samtidig vil det være positivt å bedre kommunikasjoner for å gjøre det lettere å pendle til disse kommunene. En styrking av besøksattraktiviteten vil også være positivt, og kanskje også få en positiv sideeffekt på bostedsattraktiviteten.

Attraktivitetspyramiden:

Gjennom tiltakene i Toke Brygge vil Drangedal kommune opparbeide både bostedstedsattraktiviteten og besøksattraktiviteten. Fokus på "det andre hjem" er meget sentralt.

Telemarksforskning har utviklet atraksjonspyramiden med de tre b-ene. For Toke Brygge er det viktig å få fram det dynamiske mellom bosetting og besøk. Kjøpergruppa for slike boliger ligger i grenselandet mellom faste beboere og folk som bruker mye tid i Drangedal. De vil

defineres som besøkende når de ikke har bostedsadresse i Drangedal. En og samme kjøper kan i en periode bo i Drangedal og i andre perioder ikke. Livssituasjon avgjør og bokostnader påvirker dette. Å få til et attraktivt miljø vil føre til at noen vil starte opp som besøkende i sitt andre hjem, for så å velge å bosette seg.

INTERNASJONALISERING

Drangedal har siden 2005 drevet et innflytterprosjekt. Ved årsskifte til 2011 er det ca 80 personer fra Nederland og Belgia i bygda. Det er et mål å hente inn kompetanse og skape et næringsliv som er mer mangfoldig. I følge Telemarksforskning er dette et prosjekt der virkningene helt tydelig kan leses av på statistikken. Bl a ligger nå Drangedal i tetskiktet mht. nyetableringer. Et nytt skritt er å etablere klynger som "Smaken fra Drangedal." I dette samvirket knyttes nye virksomheter og produkter på allerede eksisterende. Her vil det utvikles en rekke spennende produkter med lokal mat, som vil bidra til å skape attraksjon. Drangedal knytter også direkte kontakt med investorer i Nederland. Å skaffe kapital er en utfordring lokalt. Vi lærer mye av andre som kan se bygda utenfra, og som har andre erfaringer når det gjelder forretningsfrift. Ei målgruppe som kjøper av eiendom og opplevelser er nederlendere og nordtyskere. Å vite hva disse gruppene etterspør, har hjemlandet bedre kompetanse på enn oss.

PROSJEKTMÅL

- Skape attraksjonskraft og fysiske omgivelser med varige kvaliteter, der miljøvennlige og nyskapende løsninger og universell utforming står sentralt.
- Knytte sentrum og vannfronten sammen gjennom bruk av landskapsforming, arkitektur og kunst- og kultur som identitetsskapende elementer.
- Integrere næringsutvikling som en del av attraksjonsprosjektet.

RESULTATMÅL

Toke Brygge skal gjøre Drangedal mer attraktiv og stimulere til bolyst.

Dette skal føre til følgende resultat:

1. Få en positiv utvikling på netto innflytting til kommunen fra andre deler av Norge og gjennom innvandring. Mot målet på 4200 innbyggere.
2. Få en positiv utvikling på Attraksjonsbarometret (Telemarksforskning).
3. Få en positiv utvikling i antall investeringer i fritidsboliger og boliger.
4. Øke antall medieomtale i regionale, nasjonale og internasjonale medier.

BAKGRUNN

Bakgrunn for prosjektet er behovet for opprusting av områdene ned mot vannet, nye tiltak i samfunnsdelen i kommuneplanen og ikke minst behovet for å bygge attraksjonskraft. Dette har kommet til uttrykk i flere politiske vedtak:

Vedtak i Formannskapet - 24.11.09:

På bakgrunn av endra føresetnader skal tidlegare vedtak og planar for utvikling av Drangedal sentrum bli integrert i planprosessen som no blir gjennomført for "Vannfront-Toke".

Vedtak i Formannskapet - 10.03.2009:

Formannskapet gir sin tilslutning til etablering av forprosjekt "Toke vannfront", med de føringer og prinsipp som ligger i saken.

Drangedal kommune vil kunne høste gevinster av dette, ved å øke områdets attraksjonsverdi for innbyggere og tilreisende, øke kommunens omdømme, skape trivsel for kommunens innbyggere, styrke dens identitet til bygda, tilrettelegge for båt- og hytteiere på og langs Toke, oppfylle vedtatt reguleringsplan for Oddåsen, Tveita og Bråtheia i tillegg til å sikre ferdsel langs riksveien for myke trafikanter.

Prosjektet skal ta utgangspunkt i det arbeidet som alt er gjort og løfte det inn i et helhetlig stedsutviklingsprosjekt for Prestestranda. Forankring hos næringsliv, grunneiere og lokale aktører i Drangedal er viktig. Engasjement fra innbyggere, næringsliv og kulturliv må på plass.

ORGANISERING

Organiseringen blir bygd opp med styringsgruppe for helheten og arbeidsgrupper på delprosjektene. Prosjektet vil også ses i en sammenheng med samfunnsdelen i kommuneplanen.

STYRINGSGRUPPE

Styringsgruppa vil arbeide for å sikre god forankring inn i Drangedal kommune, mot næringslivet, kunst- og kulturaktørene og mot fylkeskommunen. Styringsgruppa skal ivareta helhetsperspektivet og de overordna måla.

I styringsgruppa sitter:

Karianne Sydtveit Reiten, ordfører og leder for styringsgruppa, Drangedal kommune.

Jørn Christian Schjøth Knudsen, rådmann, Drangedal kommune.

Nils Arnfinn Brødsjømoen, økonomisjef, Drangedal kommune.

Arne Ettestad, sektorleder, Drangedal kommune.

Lene Hennum, Telemark fylkeskommune.

Gunn Marit Christenson, prosjektleder og sekretær for styringsgruppa.

PROSJEKTRUPPE

Arne Ettestad, sektorleder, Drangedal kommune.

Tore Halvorsen, næringssjef, Drangedal kommune.

Johnny Stene, kulturkonsulent

Tone Telnes, Feste landskapsarkitekter.

Gunn Marit Christenson, Springer kulturstudio.

ARBEIDSGRUPPER FOR DELPROSJEKTA

Prosjektleder for arbeidsgruppene:

Gunn Marit Christenson, Springer kulturstudio.

Delprosjekt 1 - Helhetlig plan og konsept

Arne Ettestad, sektorleder (teknikk, landbruk og kultur), Drangedal kommune

Bart Burgerhoudt, arkitekt, Point AS

Grethe Haustveit, arkitekt, Planhuset

Tone Telnes, landskapsarkitekt, Feste Grenland AS

Delprosjekt 2 – Fysisk tilrettelegging

Tore Halvorsen, næringssjef, Drangedal kommune.

Kari Vogsland, folkehelsekoordinator, Drangedal kommune

Tone Telnes, landskapsarkitekt, Feste Grenland AS

Lars Naas, teknisk sektor, Drangedal kommune.

Delprosjekt 3 – Buene og Baker'n

Johnny G. Stene, kulturkonsulent, Drangedal kommune.

Hilde Tørdal, billedkunstner, 3753% Tørdal.

Dag Straume, Drangedal historielag.

Stian Dukefoss, grunneiger Buene og Bakeriet.

ØKONOMI

Budsjettet og finansieringsplan viser satsingen over alle de fire prosjektåra.

Grunnfinansieringen fra Drangedal kommune er vedatt i langtidsbudsjettet i kommunestyret i desember 2010. Finansieringen av aktiviteten i 2011, 2012, 2013 og 2014 skal arbeides med kontinuerlig.

BUDSJETT

	2011	2012	2013	2014	SUM
Del 1. Konsept Toke Brygge	300 000	100 000	100 000	100 000	600 000
Del 2: Fysisk opprusting	700 000	2 100 000	4 300 000	2 200 000	9 300 000
Del 3. Buene og Bakern	750 000	1 000 000	1 900 000	600 000	4 250 000
SUM	1 750 000	3 200 000	6 300 000	2 900 000	14 150 000

I 2012 og 2013 vil dette igangsettes i forhold til finansiering:

Delprosjekt 1: Konsept rundt grønn foretting og ”andre hjem”.

Delprosjekt 2: Planlegging, prosess, detaljprosjektering av vannfronten. Opparbeiding av Oddebakken og aktivitetsområdet.

Delprosjekt 3: UKRUTT, iscenesettelse av området under Drangedalsdagene, restaurering av bakeriet, Framtidsverksted og Kom i gang, Gründercamo, formidling, medvirkning og profilering.

FINANSIERING

	2011	2012	2013	2014	SUM
1) Drangedal kommune	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	4 000 000
2) Telemark fylkeskommune regionale	500 000	500 000	1 000 000	1 000 000	3 000 000
3) Byggeprosjekt/sponsor/andre fond			2 000 000		2 000 000
4) Friluftstiltak, nærmiljøanlegg			700 000	700 000	1 400 000
4) Folkehelse		100 000	100 000		200 000
5) Næringsliv	200 000	200 000	200 000	200 000	800 000
6) Landbruk		100 000			100 000
7) KRD		1 000 000	1 000 000		2 000 000
8) KORO/kunst i uterom	50 000	300 000	300 000		650 000
SUM	1 750 000	3 200 000	6 300 000	2 900 000	14 150 000

- 1) Dette prosjektet vil være en høyt prioritert satsing, og Drangedal kommune vil bidra med en grunnfinansiering på kr. 1 000 000,- pr. prosjektår, til sammen ca 4 000 000,- i hele

prosjektperioden. Prosjektet er vedtatt i kommunestyret i 22.06.10 og innarbeidet i langtidsbudsjettet med 500 000,- til drift og 500 000,- til investering.

- 2) Telemark fylkeskommune inngår som en del av grunnfinansieringen med kr. 1 000 000,- fordelt over 2 prosjektår, prosjektet søker for 2 nye år i 2012 med kr. 2 000 000,-. Til planlegging, prosjektering, utvikling og attraksjonsbygging.
- 3) Prosjektet har en dynamisk tilnærming til kreativ utvikling og vil gjennom muligheter som dukker opp i prosjektet konkretisere disse og søke finansiering gjennom relevante ordninger. Eksempel på dette er Husbanken, Sparebankstiftelsen, Norsk form etc.
- 4) Prosjektet søker spillemidler og midler til nærmiljøanlegg for turvegen og aktivitetsfunksjoner knyttet til turvegen. Dette er beregnet i forhold til spesifikasjoner på disse midlene.
- 5) Prosjektet vil samarbeide med lokalt næringsliv, og vil gjennom dette samarbeidet generere midler inn i prosjektet. Dette arbeidet startes opp i 2011 og vil være en aktiv del av prosjektet. Samhandling med næringsliv er viktig for prosjektet på flere nivå.
- 6) Prosjektet vil innlede samarbeid med Landbruksavdelingen hos Fylkesmannen, matinkubatoren i Telemark, ulike matprosjekt i Telemark og Mersmak og vil gjennom samkjøring komme inn under felles markedsføring.
- 7) Prosjektet søker Bolystmidler fra KRD.
- 8) Kunst og kultur er en integrert del av prosjektet, og kunst i utrom er innarbeidet både med permanente tiltak og som temporær utstilling. Denne satsingen søkes inn for KORO og eventuelt andre finansieringsordninger for dette.

FRAMDRIFTSPLAN

Delprosjet	Aktivitet	Milepæler
1 Konsept Toke Brygge	Helhetlig plan og konsept utarbeides	Vår 2011
	Ferdigstilling av helhetlig plan	Høsten 2011
	Konsept med grønn fortetting og andre hjem	2012, 2013 og 2014
2 Fysisk tilrettelegging	Opparbeiding av turveg, grønt amfi og dekke ved buone	2011
	Bru og turveg Oddebakken og tursti med opplevelsespunkt Oddebakken	2012
	Opparbeiding av aktivitetsflate	2013
	Etablering av brygger, trapp mm	2014
3 Buene og Baker'n	Iscenesettelse ved buone, film, workshop med dans, marked etc.	2011, 2012, 2013, 2014
	Etablering av bakeri og kobling til økologisk lokalprodert mat	2012, 2013 og 2014
	Forprosjekt kunst i uterom	2011
	UKRUTT	2012 og 2013
	Drangedalsbenken	2013
	Gründercamp	2012 og 2013
	Framtidsverksted og Kom I gang	2012 og 2013
	Utarbeide markedsføringsplan, få på plass webside, sosiale medier og andre kanaler for kommunikasjon.	2011
Formidling, mf og profilering	Dokumentasjon	2011, 2012, 2013, 2014
	Bussprofilering	2012 og 2013
	Magasin hjem til husstander og hytter	2012 og 2013
	Program for utstilling og iscenesettelse	2012, 2013 og 2014

**TOKE
BRYGGE**

Artikler og omtale i aviser	2011, 2012, 2013 og 2014
Utstilling i Den kulturelle skolesekken	2014
Bok/publikasjon	2014

DELPROSJEKT MED TILTAK

Toke Brygge bygges opp med tre delprosjekter;

Delprosjekt 1: Helhetlig plan og konsept for utvikling av sentrum og kobling til vannfronten og Oddeåsen, men fortetting og næringsutvikling.

Delprosjekt 2: Vannfronten med fysisk tilrettelegging, med turveg, brygger, båtanlegg og aktivitetsområder.

Delprosjekt 3: Buene og Baker'n, med aktivitet, opplevelser, kunst – og kulturarrangement.

Disse delprosjektene ivaretar ulike deler, men er viktige sammen for å skape helhet og attraksjon.

Det vil bli arbeidet med formidling, markedsføring og dokumentasjon gjennom hele prosjektet. Prosjektet vil utarbeide en formidlingsplan og markedsopplegg, der en egen webside for prosjektet vil være sentralt. I tillegg vil arbeid mot presse og sosiale medier være aktuelle kanaler for samhandling og dialog med innbyggere og publikum.

DELPROSJEKT 1: HELHETLIG KONSEPT

En viktig faktor for å få til økt aktivitet i sentrum, er at det må finnes folk som er her og som ønsker å bruke stedet. Å øke folketall og å jobbe for tilflytting er vesentlig for Drangedal kommune. Ett av delprosjektene det derfor er ønske om å satse på, handler om å øke bolysten i Prestestranda. Det skal jobbes med en strategi og god måte å fortette områdene i nedre del av sentrum og knyttet mot vannfronten på. Viktige fokusområder er aktivitet, urbant uttrykk og fellesfunksjoner. Målet med denne satsingen er at det skal generere investeringer både med tanke på fortetting mot sentrum og andre steder i Drangedal.

Kjøpegruppa kan være utflytta drangedøler, oslofolk og andre som ønsker å bruke mye fritid i bygda, men som jobber ute (ukependlere). Det er gangavstand til jernbanen og 2-3 timer med tog til Oslo.

Tanken er at Drangedal kommune gjennom stedsutviklingsprosjektet kan inspirere til etablering av nye sentrumsboliger i Prestestranda med fokus på miljø og ny arkitektur. Potensialet for fortetting kan være ganske stort, men et Prøvebo-prosjekt som ansporer til bruk av tre som materiale og med miljøvennlig ny arkitektur knytta mot vannfronten, er tenkt gjennomført med 2-3 enheter som del av stedsutviklingsprosjektet. Prøvebo-husa skal vektlegge miljøvennlige løsninger i byggematerialer så vel som i romløsninger inne og ute, energibruk, steds- og terrengtilpassing, fellesløsninger. Dette kan tenkes som et forbildeprosjekt med fokus på klimaeffektive løsninger og – produkter i samarbeid med for eksempel Enova, Norsk Treforum og Husbanken.

Delprosjekt 1 skal utvikle en helhetlig plan og et godt konsept for denne utviklingen.

Bygningsmiljøet Buene er særpreget og spesielt. De gamle bygningene som står på stolper langs vannfronten gir stedet karakter og kan inspirere til det som skal skapes av nytt byggeri langs vannfronten. Det ville være spennende å lage et moderne arkitekturprosjekt med stolpehus mot vannet som en gjenklang av det gamle bygningsmiljøet Buene. Den samme idéen, men i ny arkitektonisk utforming.

DELPROSJEKT 2: FYSISK UTBEDRING AV VANNFRONT PRESTESTRANDA

Prestestranda eller "Gamle Stranda" er det gamle, opprinnelige sentrumet i Drangedal. Stedet har spesielle kvaliteter knytta til plasseringa ved vannet. Hit kom folk med båt for å gå i kirka eller handle eller levere varer. Det spesielle bygningsmiljøet med Buene og vannfronten er nært knytta sammen og gir området særpreg. Badestranda som er opparbeidet her er Drangedal sitt Tusenårssted.

De utfylte områdene videre sørover fra Tusenårsstedet ligger uavslutta og uferdige. Kommunen har lenge hatt ønske om å gjøre dette området om til en leke- og aktivitetspark knytta til vannet. Ønskede tiltak:

- Vannfronten må rustes opp og gjøres tilgjengelig og attraktiv for folk som bor her.
- Overganger mot vannet og mellom de ulike nivåene må defineres og formgis.
- Gangforbindelsen mellom øvre og nedre sentrum og mellom Buene og Tusenårsstedet må forbedres.
- Bygge sammenhengende turveg langs vannet fra Oddeåsen til Stemmen bru.

Det er en målsetting at de fysiske rammene skal bygge opp under lokalt særpreg og historie, og formes på en slik måte at det tilrettelegges best mulig for ønsket aktivitet som er forankret inn som del av stedsutviklingsprosjektet. Vi tror tiltak ved vannet har tiltrekningskraft og kan gi ringvirkninger mht investeringsvilje. Det er tenkt bruk av treverk i brygger og konstruksjoner, natursteinsmurer og grønne terrengformer for å ta overganger, kunst og opplevelser som skiller seg ut og tar stedet på pulsen. Prosjektet skal være nyskapende og spennende, men samtidig plassert i en trygg og solid sammenheng; Heil ved! Vi vil gjøre drangedølen stolt av Prestestranda! Slik at hun/han tar med gjester og slekt og venner hit for å oppleve og være.

TURVEG

Trinn 1:

En turveg som binder vannfronten sammen fra Tveita via Oddeåsen og en leke- og aktivitetspark til Tusenårsstedet. Forbindelse mellom Tusenårsstedet og Buene som ivaretar universell utforming.

BRYGGER OG BÅTANLEGG

Vi vil gjerne bruke tre som byggemateriale og brygger som tema i utforming av vannfronten. Brygger er alltid et aktivum for et sted; komme ut på vannet, gå tur for å se på båtene, komme til sentrum med båt, hoppe fra brygga, fiske fra brygga, ligge på brygga. Drangedal er ei skogbygd og har tradisjon knytta til tre som materiale. Aktiviteter knytta til brygger er også noe vi forbinder med Drangedal og Prestestranda og vi vil gjerne legge til rette for båtliv, badeliv, bryggedans, fiskeplasser, aktiviteter knytta til vannet og brygga. Buenes plassering og arkitektur på stolper ut i vannet, er spennende og egenartet! Brygger med enkle bygg/konstruksjoner som for eksempel badehus, kan være nye elementer som gir aktivitet og opplevelser til stedet.

Båtforeningen er aktiv i Prestestranda og har sine flytebrygger liggende i området. Adkomst og landgang ser midlertidig og rufsete ut. Dersom bryggeanlegget fortsatt skal ligge her, må dette få en tilknytning til land som positivt er med på å bygge vannfronten. Vi tror båtlivet har en viktig plass i sentrum. Hytteetableringen på Solberglandet er viktig i forhold til at folk kan bruke båten inn til sentrum. Dette vil være positivt for å øke aktiviteten i Stranda. Det har vært diskutert at faste båt plasser for båtforeningen kan lokaliseres andre steder, mens gjestebryggene får plassen her. Dette må selvsagt vurderes utfra plassbehov og positive og negative sider.

KUNST, AKTIVITET OG LEIK

Det som skal legges inn av kunstneriske grep, er tenkt i en form som i stor grad handler om å få til samspill og kontakt med folk gjennom aktiviteter og opplevelser. Vannfronten med bygningsmiljø, brygger og leke- og aktivitetspark skal danne vakre bygde rammer om opphold, aktiviteter og leik ved vannet. Aktivitetsparken skal utformes av landskapsarkitekt og elementer som terrengforming, spillflater og lekeelementer skal være integrerte deler av en helhetlig utforming.

Selve kunstsatsinga er lagt inn under delprosjekt 3 og er tenkt som ”relasjonell”, dvs. en kunstform som oppstår der og da, aktiviserer folk, gir opplevelser og tar i bruk de fysiske omgivelsene på nye måter.

Et lite ”kunstspor” er tenkt lagt inn for å fortelle historien om ”Skoskjær”, som ligger nede ved Tusenårsstedet. Her fortelles det at drangedøler som kom til Prestestranda med båt for å gå i kirka eller hadde ærend i sentrum, skifta sko. De tok på seg ”besteskoa” for å gå ”til byen” mens de dårligere hverdagsskoa ble stående igjen på skjæret. Vi vil gjerne synliggjøre denne historien gjennom et lite kunstprosjekt.

Lyssetting av vannfront, brygger, bygde konstruksjoner, det gamle bygningsmiljøet (Buene) Tusenårsstedet er tenkt inn som et eget oppdrag for lysdesigner.

DELPROSJEKT 3: BUENE OG BAKER'N

Det gamle bygningsmiljøet nede ved vannfronten er inntakt og vil være interessant å fylle med innhold i sommerperioden. Aktuelle bygg er den gamle landhandleren, det gamle bakeriet og buene. Se bilde under:

Det som skal legges inn av kunstopplevelser og aktiviteter er her tenkt i en form som i stor grad handler om samspill og delaktighet inn mot folk og aktiviteter. Selve kunstsatsinga er tenkt som en relasjons- og aktivitetesskapende handling, der sannslighet og opplevelse er hovedfokus.

Kjerneideen bygger videre på Drangedalsmåten, der det er venner av folk i Drangedal som kommer til Drangedal. På samme måte vil man her gå aktivt inn å invitere venner til bygda, som igjen inviterer sine venner. Buene og baker'n er en venners venners happening, der hovedperioden blir lagt til Drangedalsdagene og Drangedal Folk Fest (Irsk folkemusikk). Men den vil strekke seg fra begynnelsen av juni til midten av juli.

BAKERN I STRANNA

Baker'n i Stranna er en del av historien i Prestestranda og det gamle bakeriet i Stranna står fremdeles inntakt med bakerovn og egen boenhet. Å iscenesette Baker'n i Stanna vil være et sentralt tiltak.

Baker'n i Stranna er tenkt med brødproduksjon i sommerhalvåret, som selges i Stranna og distribueres ut i grendene i Drangedal. Tiltaket kan gjennomføres som en residensordning, der en dyktig profilert baker kommer til Drangedal. Det vil være aktuelt å samarbeide med Åpent bakeri og ha økologisk produksjon. Og kan passe godt inn i slow-food logikken og kortreist mat.

Dette vil gi aktivitet, kvalitet og økt trivsel for fastboende og hyttefolk. Det er et levende tiltak som inkluderer og strekker seg over hele Drangedal.

LOKALE KREFTER OG DERES VENNER

For å skape aktivitet og “liv og røre” i Prestestranda ved vannfronten, er det planlagt en periode hver sommer der en tar i bruk hele vannfrontområdet med base i den gamle bygningsmassen. Det vil være fokus på sanselighet og opplevelser av ulike slag.

I den gamle landhandelen vil prosjektet legge til rette for salg av småskalaprodusert mat og produkter fra lokale produsenter og deres venner. Det er flere store lokale matprodusenter som eks. Holte gård. Og brød som er produsert hos baker’n i nabobyggingen.

Det vil bli presenteret en stedsspesifikk utstilling hvert år, som blir produsert og vist i området ved vannfronten. Hilde og Bård Tørdal, som er lokale samtidskunstnere, vil invitere 5 venner hvert år. Disse vil jobbe 7 dager i forkant av Drangedalsdagene og åpne utstillingen under Drangedalsdagene. Utstillingen vil stå fram til midten av juli hvert år.

Samtidig vil det bli holdt noen workshops hvert år rettet mot ungdom i Drangedal. Workshopene vil bli ledet av profesjonelle kunstnere og fagfolk innenfor aktuelle tema, med lokalbefolkningen og ungdom som deltagere. Workshopene holdes på våren og resultatene skal vises som en del av programmet og opplevelsene under Drangedalsdagene. Eksempler på workshops som er aktuelle er; lag din egen designede sjokolade, lage lykter som skal flyte på vannet, lag din egen trehytte, bakekurs sammen med baker’n og dansekurs.

BRYGGEDANS

Under Drangedalsdagene vil det arrangeres bryggedans, for å ta i bruk de nye bryggene. Det vil også være aktuelt å vise resultatene fra danseworkshopen vises nede ved vannet.

OM AKTØRENE I PROSJEKTET

Drangedal kommune

Drangedal kommune dekker et areal på 1062 km² og har i underkant av 4200 innbyggere. Sentralt i kommunen ligger innsjøen Toke, med omkransende skoger, marker og fjell opp til 900 meter over havet.

www.drangedal.kommune.no

3753 % Tørdal

Hilde og Bård Tørdal bor og driver virksomhet i Drangedal, i Tørdal. De er lokale krefter som er involvert i utviklingen av Toke Brygge, og vil være delaktige i gjennomføringen av prosjektet. Spesielt i delprosjekt 3: Buene og Baker'n. Kontaktperson: Hilde Tørdal

www.tordal.no

Feste landskapsarkitekter

Feste landskapsarkitekter har utvikla Toke Brygge på oppdrag fra og i samarbeid med Drangedal kommune og kultur- og næringsaktører i Drangedal, med bakgrunn i politiske vedtak og "Næringsanalyse for Drangedal". Kontaktperson: Tone Telnes.

www.feste.no

Springer utvikling

Springer utvikling har utvikla Toke Brygge på oppdrag fra og i samarbeid med Drangedal kommune og kultur- og næringsaktører i Drangedal, med bakgrunn i politiske vedtak og "Næringsanalyse for Drangedal". Kontaktperson: Gunn Marit Christenson.

www.kulturstudio.no

Telemark fylkeskommune

Telemark fylkeskommune støtter Toke Brygge som utviklingsaktør, både på kultursida og med regional utvikling. Kontaktperson: Lene Hennem.

www.telemark-fk.no

VEDLEGG 1: HELHETLIG KONSEPT

VEDLEGG 2: PROSJEKTBEKRIVELSE DELPROSJEKT 3 BUENE OG BAKER'N

VEDLEGG 3: SKISSEBLOKK DELPROSJEKT 3 BUENE OG BAKER'N